

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Enfermería Clínica I	Código	750G01034	
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Sánchez Rebón, Bianca	Correo electrónico	bianca.sanchez.rebon@udc.es	
Profesorado	Sánchez Rebón, Bianca	Correo electrónico	bianca.sanchez.rebon@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descrición xeral	Esta materia trata de iniciar ao/á estudante nos principios básicos e xerais da profesión utilizando o paradigma enfermeiro como base conceptual, considerando á persoa, familia e comunidade como elementos principais para a aplicación dos coidados enfermeiros apoiando-se en modelos e teorías de Enfermería.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A34	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas distintas fases.
A35	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
A36	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
A37	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermería, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
A38	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
A39	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa nun equipo interdisciplinar.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva en un entorno de traballo.
B8	Capacidade de análise e sínteses.
B9	Capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.
B11	Capacidade e habilidade de xestión da información.
B12	Capacidade para organizar e planificar.
B13	Toma de decisións.
B15	Capacidade para comunicarse con persoas non expertas na materia.
B16	Coñecer e apreciar a diversidade e a multiculturalidade.
B19	Coñecementos de informática relativos ao ambiente de estudio.
B24	Fomentar e aplicar os dereitos fundamentais e a igualdade entre homes e mulleres.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C10	CB2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos a seu traballo ou vocación de unha forma profesional y posúan as competencias que solen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
C11	CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
C12	CB4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Identificar cambios na saúde da persoa adulta : Factores que inflúen , mecanismos fisiopatolóxicos , as manifestacións , métodos de diagnóstico , tratamentos clínicos e cirúrxicos específicos .	A34	B1	C1
	A35	B2	C3
	A36	B3	C4
	A37	B4	C6
	A38	B5	C7
	A39	B6	C8
		B7	C10
		B8	C11
		B9	C12
		B11	
		B12	
		B13	
		B15	
	B16		
	B19		
	B24		
Identificar as necesidades de coidado en adultos con problemas de saúde derivados de tratamentos, probas de diagnóstico e procedementos terapéuticos .	A34	B1	C1
	A35	B2	C3
	A36	B3	C4
	A37	B4	C6
	A38	B5	C7
	A39	B6	C8
		B7	C10
		B8	C11
		B9	C12
		B11	
		B12	
		B13	
		B15	
	B16		
	B19		
	B24		

Identificar os diagnósticos de enfermaría e potenciais complicacións en adultos con problemas de saúde e os derivados de tratamentos, probas de diagnóstico e procedementos terapéuticos.	A34 A35 A36 A37 A38 A39	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24	C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12
Plan de coidados de enfermaría para adultos con problemas de saúde e os derivados de tratamentos, probas de diagnóstico e procedementos terapéuticos.	A34 A35 A36 A37 A38 A39	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24	C1 C3 C4 C6 C8 C10 C11 C12

Contidos	
Temas	Subtemas
Unidade didáctica I: Xeneralidades clínicas.	<ul style="list-style-type: none"> - Base conceptual da Enfermaría Clínica. - Proceso enfermeiro e taxonomía NANDA, NIC e NOC. - Dossier enfermeiro. - Atención de Enfermaría ás persoas con dor. - Trastornos hidroelectrolíticos e ácido-base. - Procesos inflamatorios e infecciosos. - Coidados das feridas traumáticas agudas de partes blandas.
Unidade didáctica II: Atención de Enfermaría ás persoas sometidas a ciruxía.	<ul style="list-style-type: none"> - Coidados preoperatorios, intraoperatorios e posoperatorios. - Coidados da ferida quirúrxica.
Unidade didáctica III: Atención de Enfermaría ás persoas con a función respiratoria alterada.	- Coidados de Enfermaría ás persoas con alteracións da función respiratoria: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica IV: Atención de Enfermaría ás persoas con a función vascular alterada.	- Coidados de Enfermaría ás persoas con alteracións da función vascular: aspectos e tendencias.
Unidade didáctica V: Atención de Enfermaría ás persoas con a función renal e urinaria alterada.	- Coidados de Enfermaría ás persoas con alteracións da función renal e rrinaria alterada: aspectos e tendencias.

Unidade didáctica VI: Atención de Enfermaría ás mulleres vítimas de violencia de xénero.

- Coidados de Enfermaría ás mulleres vítimas de violencia de xénero: aspectos e tendencias.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	21	21	42
Estudo de casos	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	14	49	63
Traballos tutelados	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	6	12	18
Proba obxectiva	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	1	17	18
Lecturas	A34 A35 A36 A37 A38 A39 A60 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	1	6	7
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Sesión maxistral	<p>Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.</p> <p>A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.</p>
Estudo de casos	<p>Metodoloxía, por medio do Traballo Colaborativo, onde o/a estudante se enfronta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O/a alumno/a sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A realización desta actividade é obrigatoria e computa o 25% da nota. - Será necesario acadar unha puntuación de 5 puntos (sobre 10) para sumar as calificacións do resto de actividades
Traballos tutelados	<p>Metodoloxía, por medio do Traballo Colaborativo, deseñada para promover a aprendizaxe autónoma do estudantado, baixo a tutela do/a profesor/a e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polo estudantado da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.</p> <p>Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos/as estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesorado.</p> <ul style="list-style-type: none"> - O alumnado dividírase en grupos de número reducido. - A realización do traballo é obrigatoria e computa o 25% da nota. - Será necesario acadar unha puntuación de 5 puntos (sobre 10) para sumar as calificacións do resto de actividades.
Proba obxectiva	<p>Proba tipo test de resposta única. As respostas incorrectas descontarán aplicando a seguinte fórmula: Puntuación= nº de acertos / (nº erros/4) ou nº de acertos-(nº de errosx0.25).</p> <ul style="list-style-type: none"> - A realización desta proba é obrigatoria e computa o 50% da nota. - Será necesario acadar unha puntuación de 5 puntos (sobre 10) para sumar as calificacións do resto de actividades.
Lecturas	<p>Son un conxunto de textos que se recolleron e editaron para usarse como fonte de información complementaria para profundizar nos contidos traballados.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos Traballos tutelados	A atención persoalizada realízase a cada grupo que realiza o traballo tutelado e os estudos de casos, para facer un seguimento máis próximo do traballo que están desenrolando.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación

Estudo de casos	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	Os/as estudantes presentarán as situacións clínicas prácticas relacionadas cos contidos proporcionados nas sesións maxistras e seminarios, proporcionando, en caso de que sexa necesario, documentación u outro material para ampliar os coñecementos. Valorarase a capacidade para relacionar o coñecemento teórico dos contidos desenvolvidos nas Sesións Maxistras e os Seminarios con problemas concretos, e a capacidade de análise e comprensión da situación, mediante traballo colaborativo. Os Casos Clínicos se presentarán e se entregarán a través do campus virtual, dentro do prazo sinalado. A entrega dos estudos de casos é obligatoria e computa o 25% da nota. Será necesario acadar unha puntuación de 5 puntos (sobre 10) para sumar as calificacións do resto de actividades. Os traballos que non se presenten en tempo e forma non serán avaliados.	25
Traballos tutelados	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	O alumnado dividirase en grupos de número reducido. A realización do traballo é obrigatoria e computa o 25% da nota. Será necesario acadar unha puntuación de 5 puntos (sobre 10) para sumar as calificacións do resto de actividades. Deberanse entregar os traballos tutelados na data que se indique no campus virtual. Os traballos que non se presenten en tempo y forma non serán avaliados.	25
Proba obxectiva	A34 A35 A36 A37 A38 A39 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	As respostas incorrectas descontarán aplicando a seguinte fórmula: Puntuación= nº de acertos / (nº erros/4) ou nº de acertos-(nº de errosx0.25).	50

Observacións avaliación

Para superar a materia no SISTEMA ORDINARIO (obrigatorio para todo o alumnado con matrícula ordinaria) o/a estudante debe superar cada unha das partes: traballos tutelados (25%), estudo de casos (25%) e proba obxectiva (50%). No caso de que non supere algunha das partes da materia, a nota que lle figurará ao/a estudante no expediente académico será a calificación obtida tras a ponderación de cada parte se é inferior a 5, en outro caso a nota será de 4,5.

A cualificación de non presentado: otorgarase ao alumnado que non se presente ao exame nin participe nas actividades programadas.

O alumnado da convocatoria adiantada de Decembro e Segunda Oportunidade, debe cumprir os mesmos requisitos que nas convocatorias ordinarias.

O alumnado con matrícula a tempo parcial e/ou dispensa académica poderá optar a non acudir as actividades grupais presenciais, pero deberá traballar nas actividades programadas (según a documentación do campus virtual) e presentalas de forma individual no campus virtual.

Convocatorias de segunda e posteriores matrículas: Para aqueles alumnos/as que cursen a materia e finalicen o traballo de estudo de casos, e o traballo tutelado coa cualificación de aprobado, poden volver cursar toda a materia novamente ou presentarse só a proba obxectiva, tendo en conta que a cualificación da mesma fará media coa cualificación obtida no curso académico no que cursase o resto de actividades.

Para optar á matrícula de honra, o alumnado deberá acadar unha calificación final entre 9,6 - 10.

SEGUNDA OPORTUNIDADE E

OUTRAS: O/a estudante de "2ª oportunidade e outras" seguirá o sistema de avaliación da 1ª oportunidade. Poderá presentar as actividades académicas pendentes, ou as non superadas, e acudir á proba obxectiva.

ESTUDANTES DE MOVILIDADE SICUE/ERASMUS:

Os/as estudantes de mobilidade SICUE/ERASMUS acolleranse ao sistema ordinario de avaliación descrito anteriormente.

REALIZACIÓN FRAUDULENTE DAS PROBAS OU DAS ACTIVIDADES DE AVALIACIÓN:

A

realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria na que se cometa: o/a estudante será cualificado/a con "suspenso" (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Doughty, Dorothy (2005). Trastornos gastrointestinales. Doyma - Canobbio, M. (2003). trastornos cardio-vasculares. Doyma - Holloway, Nancy (2000). Planes de cuidados de Enfermería Medico-quirurgica. Doyma - Wilson, Susan; Thomson, June (2003). Trastornos respiratorios. Doyma - De Wit, Susan (2000). Fundamentos de Enfermería Médico-quirurgica. Harcourt - Carpenito, L.J. (2005). Manual de Diagnosticos de Enfermería. McGraw-Hill- Interamericana - NANDA, Diagnosticos enfermeros (2009/2011). NANDA. Definiciones y Calsificacion. Harcourt - Gordon, M. (2009). Diagnostico enfermero. Proceso y clasificacion. Harcourt - Luis, M.T. (2009). Diagnosticos enfermeros. Un instrumento para la practica asistencial. Harcourt - Potter, P.A. (2009). Fundamentos de enfermería. Teoria y Practica. Harcourt - Astudillo, W.; Mendinueta, C. (1997). Cuidado enfermero en fase terminal y su familia. EUNSA - Thomas, L.V. (1983). Antropologia de la muerte. Fondo de cultura economica. Mexico - Espejo Arias, M.D. (2000). Cuidados Paliativos. Paradigma - Juve, E. (1996). Enfermería Onco-hematologica. Masson - Klüber Ross (1987). Sobre la muerte y los moribundos. Grijalbo - Mcuan, B. (1997). Paciente Terminal y muerte. Doyma - Ackley, B.J.; Ladwig, G.B. (2009). Manual de Diagnosticos de enfermería. ELSEVIER-DOYMA. - Moorhead,S.;Johnson, M.; Maas,M.L.; Swanson,E. (2009). Clasificacion de resultados (NOC). ELSEVIER-DOYMA. - Bulecheck, G.M.; Butcher, H.K.; McCloskev (2009). Calsificacion de intervenciones (NIC). ELSEVIER-DOYMA
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía/750G01001
 Bioloxía/750G01002
 Coidados Básicos en Enfermería/750G01006
 Fundamentos da Enfermería/750G01007
 Bases para a interpretación do coñecemento científico/750G01008
 Métodos e ferramentas avanzadas en investigación cualitativa/750G01023
 Fisioloxía/750G01105

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Farmacoloxía/750G01011
 Ética profesional, marco legal e filosofía do coidado/750G01016

Materias que continúan o temario

Enfermería Clínica II/750G01035

Observacións

ADAPTACIÓN DE PRESENCIALIDADE Á SITUACIÓN EPIDEMIOLÓXICA: Se seguirán as recomendacións establecidas pola Universidade da Coruña relativas ás medidas de prevención e hixiene.

OBXECTIVOS DE DESENROLO SOSTIBLE: Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir co obxectivo da acción número 5: "Docencia e investigación saudable e sustentable ambiental e social" do "Plan de Acción del Programa Green Campus":

- A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase a través do campus virtual, en formato dixital sen necesidade de imprimilos, no caso de se realizar en papel: non se empregarán plásticos, realizaranse impresións a dobre cara, empregarase papel reciclado e evitarase a impresión de borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais.
- Facilitarase a plena integración do alumnado que por razóns físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria.
- Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade, no caso de detectar situacións de discriminación por razón de xénero tomaranse medidas para corrixilas.

IGUALDADE E NON DISCRIMINACIÓN: Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos sexos, propiciarase a intervención en clase de alumnos e alumnas...). Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade. Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas.

- Facilitarase a plena integración do alumnado que por razóns físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

PLAXIO: Na realización dos traballos da materia, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través de internet, sen indicación expresa do seu orixe e, se é o caso, o permiso do autor/a, será calificado con suspenso (0,0) na actividade. Todo iso sen perxuízo das responsabilidades disciplinarias ás que poidera haber lugar tras o correspondente procedemento.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías